

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دانشگاه آزاد اسلامی
واحد تهران مرکزی
دانشکده اقتصاد و حسابداری

پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد (M.A)

گرایش : اقتصاد انرژی

عنوان :

"تأثیر نااطمینانی قیمت نفت بر روی رشد اقتصادی"

استاد راهنما : دکتر مرجان دامن کشیده

استاد مشاور : دکتر ابراهیم عباسی

پژوهشگر : رضا علی محمدی

تابستان ۱۳۹۲

به نام خدا

منشور اخلاق پژوهش

با یاری از خداوند سبحان و اعتقاد به اینکه عالم محضر خداوند است و همواره ناظر بر اعمال انسان و به منظور پاس داشت مقام بلند دانش پژوهش و نظر به اهمیت جایگاه و دانشگاه در اعتلای فرهنگ و تمدن بشری ما دانشجویان و اعضای هیات علمی واحدهای دانشگاه آزاد اسلامی متعهد می گردیم.

اصول زیر را در انجام فعالیت های پژوهشی مد نظر قرار داده و از آن تخطی نکنیم:

۱- اصل برائت: التزام به برائت جویی از هرگونه رفتار غیر حرفه ای و اعلام موضوع نسبت به کسانی که حوزه علم و پژوهش را به شائب های غیر علمی می پالایند.

۲- اصل رعایت انصاف و امانت: تعهد به اجتناب از هرگونه جانب داری غیر علمی و حفاظت از اموال تجهیزات و منابع در اختیار.

۳- اصل ترویج: تعهد به رواج دانش و اشاعه نتایج تحقیقات و انتقال آن به همکاران علمی و دانشجویان به غیر از مواردی که منع قانونی دارد.

۴- اصل احترام: تعهد به رعایت حریم ها و حرمت ها در انجام تحقیقات و رعایت جانب نقد و خودداری از هرگونه حرمت شکنی.

۵- اصل رعایت حقوق: التزام به رعایت کامل حقوق پژوهشگران و پژوهیدگان (انسان حیوان و نبات) و سایر صاحبان حق.

۶- اصل راز داری: تعهد به صیانت از اسرار و اطلاعات محرمانه افراد سازمان ها و کشورهای و کلیه افراد و نهادهای مرتبط با تحقیق.

۷- اصل حقیقت جویی: تلاش در راستای پی جویی حقیقت و وفاداری به آن و دوری از هرگونه پنهان سازی حقیقت.

۸- اصل مالکیت مادی و معنوی: تعهد به رعایت کامل حقوق مادی و معنوی دانشگاه و کلیه همکاران پژوهش.

۹- اصل منافع ملی: تعهد به رعایت مصالح ملی و در نظر داشتن پیشبرد و توسعه کشور در کلیه مراحل پژوهش.

امضاء پژوهشگر:

تقدیم به :

پدر و مادر عزیزم

تشر و قدردانی :

اکنون که به لطف خدا این پایان نامه به پایان رسیده است، بر خود لازم می‌دانم که تشر و قدردانی
نمایم:

از استاد راهنما سرکار خانم دکتر مرجان دامن‌کشیده برای رهنمودهای ارزنده‌ای که ارائه فرمودند.
از جناب آقای دکتر ابراهیم عباسی برای ارائه مشاوره‌های مؤثر و ارزشمند.
از خانواده عزیزم برای مهربانی، پشتیبانی صبورانه و دعای خیر.
و از همه دوستانی که به نحوی مشوق و یاری رسانم بوده‌اند.

تعهد نامه اصالت پایان نامه کارشناسی ارشد

اینجانب رضا علی محمدی دانش آموخته مقطع کارشناسی ارشد ناپیوسته به شماره دانشجویی

۸۹۰۹۴۰۲۳۳۰۰ در رشته علوم اقتصادی - اقتصاد انرژی که در تاریخ ۱۳۹۲/۰۶/۲۶

از پایان نامه خود تحت عنوان :

تاثیر نااطمینانی قیمت نفت بر روی رشد اقتصادی

با کسب نمره هجده و درجه بسیار خوب دفاع نموده ام بدینوسیله متعهد می شوم:

۱- این پایان نامه حاصل تحقیق و پژوهش انجام شده توسط اینجانب بوده و در مواردی که از دستاوردهای علمی و پژوهشی دیگران (اعم از پایان نامه، کتاب، مقاله و...) استفاده نموده ام، مطابق ضوابط و رویه های موجود، نام منبع مورد استفاده و سایر مشخصات آن را در فهرست ذکر و درج کرده ام.

۲- این پایان نامه قبلاً برای دریافت هیچ مدرک تحصیلی (هم سطح، پایین تر یا بالاتر) در سایر دانشگاهها و موسسات آموزش عالی ارائه نشده است.

۳- چنانچه بعد از فراغت از تحصیل، قصد استفاده و هر گونه بهره برداری اعم از چاپ کتاب، ثبت اختراع و .... از این پایان نامه داشته باشم، از حوزه معاونت پژوهشی واحد مجوزهای مربوطه را اخذ نمایم.

۴- چنانچه در هر مقطع زمانی خلاف موارد فوق ثابت شود، عواقب ناشی از آن را بپذیرم و واحد دانشگاهی مجاز است با اینجانب مطابق ضوابط و مقررات رفتار نموده و در صورت ابطال مدرک تحصیلی ام هیچگونه ادعایی نخواهم داشت.

نام و نام خانوادگی: رضا علی محمدی

تاریخ و امضاء

بسمه تعالی

در تاریخ: ۱۳۹۲/۰۶/۲۶

دانشجوی کارشناسی ارشد آقای رضا علی محمدی از پایان نامه خود دفاع نموده و با نمره ۱۸ بحروف هجده و با درجه بسیارخوب مورد تصویب قرار گرفت .

امضاء استاد راهنما:

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	فصل اول: کلیات تحقیق
۱	1 مقدمه:
۳	۱-۱ بیان مساله تحقیق:
۷	۲-۱ هدفهای تحقیق:
۷	۳-۱ اهمیت موضوع تحقیق و انگیزه انتخاب آن:
۸	۴-۱ سوالات یا فرضیه های تحقیق:
۸	۵-۱ مدل تحقیق:
۸	۶-۱ متغیرها و واژه های کلیدی:
۹	۷-۱ روش تحقیق:
۹	۸-۱ چهارچوب نظری تحقیق:
۱۱	1-9 جامعه آماری و حجم آن:
۱۱	۱۰-۱ روش گرد آوری اطلاعات:
۱۱	۱۱-۱ روش تجزیه و تحلیل اطلاعات:
۱۲	فصل دوم: مبانی نظری و پیشینه تحقیق
۱۳	۲ مقدمه
۱۴	۱-۲ مبانی نظری
۱۸	۲-۲ پیشینه تحقیق:
۲۲	۱-۲-۲ الگوی رشد اقتصادی
۲۵	۱-۱-۲-۲ تحلیل الگو
۲۷	2-2-2 رابطه رشد اقتصادی و قیمت انرژی
۳۰	۳-۲-۲ چگونگی اثر گذاری نوسانات بازار نفت بر اقتصاد
۳۱	۴-۲-۲ اثر نوسانات قیمت نفت بر منحنی عرضه و تقاضا
۳۱	۵-۲-۲ تقاضای کل
۳۳	۶-۲-۲ عرضه کل
۳۴	۳-۲ عوامل موثر بر قیمت نفت
۳۶	۴-۲ پیامدهای کلان بی ثباتی صادراتی (اثرات کوتاه مدت و اثرات بلندمدت)
۳۷	۱-۴-۲ اثرات کوتاه مدت (تجزیه و تحلیل بیماری هلندی)

۳۸	۲-۴-۲	اثرات بلندمدت
۴۰	۵-۲	مطالعات انجام شده خارجی
۴۳	۶-۲	مطالعات انجام شده داخلی
۴۹		فصل سوم: روش تحقیق
۵۰	۳	مقدمه
۵۰	۱-۳	شرایط حاکم بر بازار بین المللی نفت
۵۰	۱-۱-۳	قبل از دهه ۱۹۷۰
۵۱	۲-۱-۳	در دهه ۱۹۷۰
۵۲	۳-۱-۳	در دهه ۱۹۸۰
۵۳	۴-۱-۳	در دهه ۱۹۹۰
۵۳	۵-۱-۳	شرایط جاری حاکم بر بازار نفت
۵۷	۲-۳	مصرف نفت کشورهای عضو اوپک
۵۸	۳-۳	عرضه کل نفت کشورهای عضو اوپک
۶۰	۴-۳	صادرات فرآورده های نفتی
۶۱	۵-۳	رشد اقتصادی
۶۲	۱-۵-۳	نیروی کار
۶۳	3-5-2	سرمایه فیزیکی
۶۴	۳-۵-۳	سرمایه انسانی
۶۶	۴-۵-۳	درجه باز بودن اقتصاد
۶۸		فصل چهارم: تجزیه و تحلیل داده ها
۶۹	۴	مقدمه
۷۰	4-1	روش شناسی تحقیق
۷۰	4-1-1	مدل ARCH
۷۲	4-1-2	مدل GARCH (حالت متقارن)
۷۳	۳-۱-۴	مدل ARCH-M
۷۴	۴-۱-۴	مدل های مبتنی بر عدم تقارن TARCH و EGARCH
۷۶	4-2	تصریح مدل:
۷۷	۱-۲-۴	آزمون ریشه واحد قیمت نفت
۷۷	4-2-2	آزمون ARCH

۷۹	برآورد مدل EGARCH ۳-۲-۴
۸۰	آزمون اثرات ARCH ۴-۲-۴
۸۱	آزمون ریشه واحد رشد اقتصادی بدون نفت، نوسانات نفت و رشد اقتصادی با نفت ۵-۲-۴
۸۲	تخمین مدل 4-3
۸۲	تخمین مدل بر اساس روش خود رگرسیون برداری (VAR) ۱-۳-۴
۸۵	بررسی ثبات مدل ۱-۱-۳-۴
۸۵	بررسی علیت بین متغیرها 4-4
۸۷	توابع عکس العمل آنی 4-5
۹۰	تجزیه واریانس ۶-۴
۹۵	فصل پنجم: نتیجه‌گیری و پیشنهادات
۹۶	مقدمه ۵
۹۶	نتیجه‌گیری ۱-۵
۱۰۰	پیشنهادات ۲-۵

فهرست جدول ها

<u>صفحه</u>	<u>عنوان</u>
۵۷	۳-۱ میزان تولید، مصرف، خالص صادرات و واردات نفت ایران در مقایسه با جهان، خاورمیانه و اوپک
۷۹	۴-۱ برآورد مدل EGARCH طی دوره ی زمانی ۱۳۷۰-۱۳۹۰
۸۱	۴-۲ نتایج آزمون مانایی در سطح بر اساس آزمون دیکی فولر تعمیم یافته
۸۴	۴-۳ نتایج تعیین وقفه بهینه
۹۲	۴-۴ تجزیه واریانس برای رشد اقتصادی
۹۳	۴-۵ تجزیه واریانس برای رشد اقتصادی بدون نفت

فهرست نمودارها

<u>صفحه</u>	<u>عنوان</u>
۵۵	۱-۳ روند قیمت نفت برنت اروپا ۲۰۱۲-۱۹۹۰
۵۶	۲-۳ روند قیمت نفت ایران طی دوره زمانی (۸۷-۱۳۶۷)
۵۸	۳-۳ مصرف نفت طی دوره زمانی ۲۰۱۲-۱۹۹۰
۵۹	۴-۳ عرضه کل نفت طی دوره زمانی ۲۰۱۲-۱۹۹۰
۶۱	۵-۳ صادرات نفت خام از جمله میعانات گازی
۶۲	۶-۳ روند نیروی کار ایران طی دوره ی زمانی (۸۹-۱۳۷۰)
۶۳	۷-۳ روند سرمایه فیزیکی در ایران طی دوره ی زمانی (۸۹-۱۳۷۰)
۶۶	۸-۳ روند سرمایه انسانی ایران طی دوره ی زمانی (۸۹-۱۳۸۸)
۶۷	۹-۳ روند درجه بازبودن اقتصاد (به صورت درصدی از GDP) ایران

فهرست پیوست‌ها

<u>صفحه</u>	<u>عنوان</u>
۱۰۵	۱-۱ تجزیه واریانس
۱۰۶	۲-۱ نتیجه تخمین مدل VAR
۱۰۹	۳-۱ نتایج ریشه واحد
۱۱۶	۴-۱ آزمون علیت گرنجر
۱۱۷	۵-۱ تست LAG بهینه
۱۱۸	۶-۱ تست های ARCH
۱۲۰	۷-۱ تخمین مدل EGARCH

فصل اول

کلیات تحقیق

۱ مقدمه:

نفت به عنوان ماده اصلی تأمین انرژی جهان، همواره از اهمیت ویژه‌ای برخوردار بوده است. از طرف دیگر نفت ماده‌ای تمام شدنی است. به علاوه قسمت عمده و اعظم ذخائر شناخته شده این ماده در نقاطی از جهان واقع شده که غالباً مراکز عمده مصرف آن نیستند. کشورهای تولیدکننده نفت عمدتاً در زمره کشورهای کمتر توسعه یافته‌اند که ماهیتاً وضعیت اجتماعی ناپایدار و متزلزلی دارند. در صورتی که، کشورهای صنعتی از یک سو برای ادامه حیات اقتصادی خود وابستگی شدید به تولید نفت این کشورها دارند و از سوی دیگر، مایل نیستند که سرنوشت خویش را به وضعیت اقتصادی-سیاسی این کشورها پیوند زنند. در عین حال، هر چند که کشورهای صنعتی تلاش‌های گسترده‌ای را به منظور یافتن منابع انرژی جایگزین، سازمان داده انجام داده‌اند. اما در هر صورت با امکانات و تکنولوژی فعلی، جایگزینی سایر منابع به جای نفت به سادگی عملی نیست و لذا نباید منتظر تحولات اساسی در این زمینه حداقل در آینده نزدیک بود. با توجه به وابستگی اقتصادی کشورهای صنعتی به این ماده حیاتی، باید توجه داشت که نه تنها ضروری است، که نفت به عنوان کالایی اقتصادی مورد بررسی قرار گیرد، بلکه نفت به عنصری سیاسی در روابط بین‌المللی نیز تبدیل شده است. بنابراین نمی‌توان و نباید انتظار داشت که تصمیم‌گیری‌های مربوط به قیمت‌گذاری تولید و مصرف نفت تنها به دلیل تأثیر عوامل اقتصادی باشد و بطور قطع، عوامل سیاسی نقش مهمی در این تصمیم‌گیری‌ها به عهده‌دارند.

به عقیده بسیاری از اقتصاددانان شوک‌های ناشی از قیمت انرژی، اثرات کلان اقتصادی شدیدی برای کشورهای صنعتی به همراه داشته است، ولی در مورد این نتیجه‌گیری در ادبیات اقتصادی اتفاق نظر وجود ندارد، با اینکه دو شوک قیمتی نفت در دهه ۱۹۷۰، تا حدودی سبب بوجود آمدن دو رکود متناظر در اغلب کشورهای صنعتی شد ولی اثر این شوک‌ها بطور واضح به روی تثبیت اقتصادی این کشورها معلوم نیست. با این وجود بسیاری از کشورها، سیاست‌های پرخرج انرژی را به گونه‌ای اتخاذ کرده‌اند که فرض می‌کنند منافع کنترل یا تعدیل افزایش قیمت‌های نفت، خیلی زیاد می‌باشد.

در اوایل دهه ۱۹۷۰ و به دنبال تحریم نفتی اعراب، قیمت‌های جهانی افزایش چشم‌گیری یافت و شاهد بروز اولین شوک نفتی بودیم. در اواخر سال ۱۹۷۳ قیمت به بشکه‌ای ۱۰ دلار افزایش یافت. بعد از پیروزی انقلاب اسلامی ایران و سپس آغاز جنگ تحمیلی عراق با ایران، برای دومین بار در این دهه قیمت‌های نفت شدیداً افزایش یافت و دومین شوک نفتی بوقوع پیوست، به نحوی که بعد از این شوک قیمت‌ها تا مرز ۴۰ دلار برای هر بشکه نیز رسید. ولی به دلیل عرضه بیش از حد نفت به دنبال افزایش قیمت‌ها و همچنین اقتصادی شدن برخی از منابع نفتی و استخراج نفت از این منابع در کنار سیاست‌های صرفه‌جویی در مصرف انرژی و جایگزینی سایر حامل‌ها به جای نفت، به تدریج در دهه ۱۹۸۰ قیمت‌ها شروع به کاهش نمود. به طوری که حتی در آغاز دهه ۱۹۹۰ به دنبال اشغال کویت توسط عراق، فقط برای مدتی نزدیک ۳ ماه قیمت نفت خام با بشکه‌ای ۴۱ دلار افزایش یافت ولی سپس قیمت‌های کاهش یافته و به سطح ۲۱ دلار رسید. در اوایل دهه ۹۰ بعثت تخلف اعضاء اوپک از سهمیه خود و وجود بازارهای بورس معاملات نفت و بحران جنوب شرقی آسیا قیمت‌ها تا حدود ۱۲

دلار برای هر بشکه کاهش یافت و بعد از سال ۱۹۹۹ به دنبال توافق اوپک بر سر سهمیه تولید و افزایش تقاضای جهانی نفت خام، قیمت هر بشکه نفت به حالت صعودی افزایش یافت.

رابطه نزدیک بین شوک‌های اولیه افزایش قیمت نفت و کاهش نرخ‌های رشد GDP، دلیل اولیه‌ای است که نفت را در این دهه به عنوان مقصر اصلی شناختند. زیرا هم زمان با شوک‌های نفتی رکود گسترده‌ای در اکثر کشورهای صنعتی بوجود آمد و علاوه به کاهش سطح تولید، بیکاری نیز گسترش یافت. اما در مقابل، برخی از اقتصاد دانان معتقدند که تنها قیمت نفت علت اصلی نوسانات اقتصادی کشورهای صنعتی بوده است. اما در مقابل، برخی از اقتصاد دانان معتقدند که تنها علت اصلی نوسانات اقتصادی کشورهای صنعتی نبوده، بلکه عوامل دیگری نظیر افزایش قیمت سایر مواد اولیه به جز نفت، و همچنین مسائل سیاسی و شرایط اقتصادی تجاری دهه مذکور از جمله عوامل مهم مؤثر در بروز مشکلات اقتصادی بوده‌اند.

۱-۱ بیان مساله تحقیق :

نفت به عنوان مهمترین ماده انرژی زا در جهان فعلی، در اقتصاد کشور ایران دارای دو کارکرد متفاوت است: از یک سو انرژی مورد استفاده مصارف داخلی را تامین میکند، و از سوی دیگر صادرات نفت خام منبع اصلی و عمده تامین درآمد ارزی کشور بوده و چرخ اقتصادی کشور را به حرکت درآورده است.

لکن آغاز استخراج نفت در ایران نه در اثر نیازها و کارکردهای درونی اقتصاد، بلکه بر حسب درخواست بیگانگان و تامین نیازهای آنان شکل گرفت. و از همان ابتدا رشد نامتوازن این بخش برای

صدور نفت خام به خارج و عدم پیوند مناسب با سایر بخش ها موجب شکل گیری اقتصاد تک محصولی گردیده است.

بنابراین بر خلاف یک اقتصاد سالم که رشد اقتصادی از رشد متوازن بخش های تولیدی سرچشمه گرفته است و مبادلات خارجی در آن، یا تامین کننده نیازهای توسعه ای سایر بخش هاست یا راهی به بازارهای بیرونی در جهت بازاریابی "رقابت" کسب و انتقال سود به داخل است، در کشور ایران همه فعالیتهای اقتصادی حول محور صادرات نفت خام است، که خود عامل انتقال مستقیم بی ثباتی و نا اطمینانی ها به تولید ناخالص داخلی کشور است و البته سایر بخشها را نیز بطور غیر مستقیم تحت تاثیر قرار داده است. بودجه دولت نیز که زبان مالی اهداف در برنامه های اقتصادی است به این درآمدهای ناپایدار نوسانی و ناشی از فروش سرمایه متکی گردیده است.

همچنین در دنیای کنونی، نفت علاوه بر اینکه مهمترین محصول تجاری چه از نظر مقدار و چه از نظر ارزش به شمار میرود، به دلیل نقش حیاتی و اهمیت ویژه ای که برای کشورهای صادر کننده و واردکننده نفت دارد، به ویژه اوپک و کشور های عضو سازمان همکاری های اقتصادی و توسعه یا کشورهای عضو آژانس بین المللی انرژی دارد، استراتژیک ترین محصول جهانی محسوب میشود.

همین اهمیت بالا و بعد حیاتی، نفت را به سیاسی ترین محصول جهانی تبدیل کرده است و به آن جنبه کاملاً امنیتی بخشیده است، به گونه ای که در بسیاری از کشورهای صادر کننده نفت از آن در جهت رسیدن به اهداف اقتصادی، سیاسی و امنیتی خود استفاده میکنند و در مقابل کشورهای صنعتی واردکننده نفت از تمامی ابزارهای اقتصادی، سیاسی و نظامی خود در جهت دستیابی سریعتر به این محصول و تامین انرژی و تامین منافع خود بهره می جویند.

نااطمینانی شرایطی است که در آن پیشامدهایی ممکن در آینده اتفاق می افتد مشخص و معلوم نیست یا این که اگر این پیشامدها مشخص و معلوم باشد احتمال های مربوط به وقوع این پیشامدها در دسترس نیست و وقتی که هرکدام یا هر دو این موارد پیش آید تصمیم گیری نسبت به آینده پیچیده و مشکل است و از این رو فضای نااطمینانی به تصمیم ها حاکم می شود.

کشورهای در حال توسعه از جمله ایران از درجه بالایی از نااطمینانی متغیرهای کلان اقتصادی برخوردار هستند. رشد، تورم، نرخ ارز و سایر متغیرهای مهم کلان نسبت به اقتصاد کشورهای صنعتی بیشتر در معرض نوسان هستند و اثرات این نوسانات بالا از چندین دیدگاه رشد و سرمایه گذاری تجارت در مطالعات تجربی مورد توجه قرار گرفته است.

داده های آماری نشان میدهد که اوپک حدود ۴۰٪ از تولید نفت جهان را در اختیار دارد. و برخی از کشورهای اوپک بدون اینکه از تمام ظرفیت خود استفاده کنند، نفت تولید می کنند.

همچنین اقتصاد این کشورها وابستگی شدیدی به نفت دارد که هنگام بروز اختلال در بازار نفت کل اقتصاد آن کشورها دچار آشفتگی می شود. اکثر کشورهای عضو سازمان همکاری های اقتصادی و توسعه ای بیشتر نفت مورد نیاز خود را وارد می کنند و علاوه بر نفت از انواع دیگر انرژی ها نیز استفاده می کنند و استراتژی های لازم برای کاهش وابستگی به نفت را در پیش گرفته اند.

در حالی که کشورهای عضو اوپک به دلیل توسعه نیافتگی و نداشتن ساختارهای لازم برای پیشرفت اقتصادی تصور کاهش وابستگی به نفت در آینده ای نزدیک برایشان مقدور نیست.

افزایش قیمت نفت بر اقتصاد داخلی کشورها تاثیرات متفاوتی دارد. افزایش قیمت نفت برای کشورهای وارد کننده آن، موجب افزایش هزینه های تولید، افزایش قیمت تمام شده کالا ها و خدمات و نهایتاً کاهش تقاضا، کاهش اشتغال، و بروز رکود همراه تورم است.

در حالی که افزایش نفت برای کشور های صادر کننده نفت خام از جمله ایران موجب افزایش درآمدهای نفتی شده و در پی آن افزایش نقدینگی و تقاضای کل اقتصاد و سرانجام تورم ناشی از تقاضا به همراه افزایش تولید و کاهش بیکاری را سبب میشود. که در مرحله بعد رکود ایجاد شده در کشورهای دیگر، صادرات غیر نفتی این کشورها را کاهش میدهد که این امر بیکاری را افزایش داده و دور بعد تورم وارداتی ناشی از افزایش هزینه های تولید کشور مقابل، اقتصاد کشور وارد کننده را با مشکل مواجه می کند و تورم ناشی از عرضه را ایجاد می کند.

درآمد نفت بر اقتصاد ایران به خصوص عملکرد دولت، از آنجا که مهمترین منبع درآمد ارزی کشور و مهمترین تکیه گاه درآمدی دولت محسوب می شود، همواره مورد توجه بوده است ، اما بررسی شاخص های اقتصادی ۲۰ سال گذشته نشان می دهد که فضای عمومی اقتصاد ، موثر از رشد اقتصادی و تولید سرانه عمل می کند.

با توجه به آنچه ذکر شده بررسی افزایش قیمت نفت بر رشد اقتصادی ، از آنجا که از یک طرف قیمت نفت بر رشد اقتصادی تاثیر دارد و از طرفی رشد اقتصادی نیز بر قیمت نفت و بازار تاثیر می گذارد و میتواند مفید واقع شود.

حال با توضیحات یاد شده و با علم بر وجود فضای نا اطمینانی که بر قیمت نفت حاکی است در این تحقیق سعی بر این داریم که به دنبال بررسی اثر نا اطمینانی قیمت نفت بر روی رشد اقتصادی در کشور باشیم .